

Hamar kulturhus

Beskrivelse av kulturhusprosjektet

Revidert november 2011

Hamar kommune
www.hamar.kommune.no

Innhold

1	Innledning.....	4
1.1	Visjon og mål	4
1.2	Historie – framdrift.....	4
1.3	Forankring i overordne planer.....	5
1.4	Søknader til Kulturdepartementet	5
2	Byens og regionens utfordringer og behov for en kulturbygg	7
2.1	Hamar kommune, kultur- og byutvikling.....	7
2.2	Hamarregionen trenger en ny samlende kulturarena.....	7
2.3	Regional forankring.....	8
2.4	Kommuneplan budsjett og økonomiplan	10
3	Kultur- og teaterhus som kulturelt kraftsenter for landsdelen.....	11
3.1	Et moderne og fleksibelt kulturbygg.....	11
3.2	Hovedgrep for bygget.....	11
3.3	Inngang og foaje.....	12
3.4	Mangfold, fleksibilitet og sambruk	12
4	Øvingsrom for sang og musikk	16
4.1	Rom i øvingskjeller	16
4.2	Klubbscene	17
4.3	Øvingsrom for kor, korps og ensembler.....	17
5	Teater Innlandet.....	19
6	Kostnader	21
6.1	Kostnader	21
6.2	Kostnadsfordeling mellom funksjoner	21
7	Finansiering	22
8	Driftsbudsjett.....	22
8.1	Driftsutgifter.....	22
9	Sluttord.....	24

Hamar kulturhus vil med kombinasjonen av kunstfaglig profesjonalitet, mangfold og muligheter for unge talenter være unikt i Norge. Midt i byen i inspirerende omgivelser kan ulike kunstuttrykk, institusjoner og grupper arbeide side ved side eller sammen på tvers av ulike sjangere. Arkitektene Tegnestuen Vandkunsten (DK) har skapt et inviterende bygg på Stortorget og innholdet er bevisst utviklet for å gi lav brukerterskel og et hus med mer enn 700.000 besøk i året. Kulturhuset vil bli en viktig produksjons- og formidlingsarena for hele landsdelen og bygge opp under Hamars rolle som Innlandets hovedstad. Hamar kulturhus på Stortorget blir som Kulturhuset Stockholm på Sergels Torg, men tilpasset Hamars størrelse og utfordringer i dag.

Kulturlovens og Kulturloftets utfordringer om å skape muligheter og arenaer for alle har vært viktig i utviklingen. Produksjons-, prøve- og øvingslokalene for sambruk mellom ulike grupper er både større og flere enn vanlig i norske kulturhus til nå. Dette er en satsing på talentutvikling av barn, unge og studenter på de nasjonale utdanningstilbudene innen musikk i byen. Øvingsrommene for rytmisk musikk med studio kan fungere som ”øvingshotel” og preproduksjonssted for grupper i Innlandet. Samtidig gis det frivillige kultur- og musikklivet rom for et bredt spekter av kulturaktiviteter i lokaler med høy og tilpasset standard. Biblioteket blir den viktigste kulturelle møteplassen og servicebasen for hele huset. Biblioteket vil også betjene hele regionen og tar fra 2011 over fylkesbibliotekets funksjoner i forhold til fjernlån.

Hamar kulturhus er slik et unikt kulturhusprosjekt i omfang og dekningsområde. Huset er utformet slik at det går på tvers av dagens tilskuddordninger. Store deler av huset har landsdelsfunksjoner, mens andre deler av huset vil ha et mer regionale og lokale funksjoner. Det legges opp til en svært omfattende sambruk som gjør at de lokale, de regionale og landsdelsfunksjonene glir i hverandre. Dette danner grunnlag for at deler av huset kommer inn under støtteordningen for nasjonale kulturbygg. Fordelingen av de ulike funksjonene er gjort i samarbeid med Kulturdepartementet.

1 Innledning

1.1 Visjon og mål

Hamar kulturhus skal være et kulturelt kraftsenter og en arena for kulturproduksjon og kunstnerisk utvikling i Innlandet

Hamar Kulturhus skal:

- være et åpent og inkluderende samlingspunkt for kulturarbeidere i Innlandet - både profesjonelle kunstnere og amatører
- gi Teater Innlandet utviklingsmuligheter i gode produksjonslokaler
- tilby profesjonelle kulturaktører og amatører i Innlandet tilpassede øvings- og produksjonslokaler på tvers av sjangre og uttrykk
- være et opplevelses-, service- og kompetansesenter for kultur
- tilby lokaler for kulturformidling
- formidle scenekunst med høy kvalitet og stor bredde til befolkningen i Innlandet
- gi gode rammevilkår for produksjon, administrasjon og drift for leietakerne
- være en kulturell utviklingsarena for barn og ungdom i byen og regionen i samspill med kulturskoler, frivillig kulturliv og de nasjonale utdanningene i musikk ved Høyskolen i Hedmark og Toneheim folkehøyskole.
- være en viktig uformell kulturell møteplass i bysentrum og medvirke til å styrke livskraften i nordre del av den nasjonalt verneverdige kvadraturen.

1.2 Historie – framdrift

- Arbeidet med realisering av et nytt kulturhus på Hamar startet i 1999 i et samarbeid mellom Hamar kommune, Folkets Hus og Hedmark Teater
- **Stortinget bevilget midler til utviklingen av prosjektet i 2002**
- De danske arkitektene Tegnestuen Vandkunsten ble valgt i 2002 og et skisseprosjekt ble godkjent i desember 2004
- En lang og omstendelig reguleringsprosess ble avsluttet i 2008
- Forprosjektet ble godkjent av kommunestyret i desember 2009 og detaljprosjektering er igangsatt
- 15.12.2010 - Kommunestyret vedtar økonomiplan der kulturhuset er finansiert
- Detaljprosjekt ferdig 29. mars 2011
- Kunngjøring (Doffin) 6. april 2011
- Politisk godkjenning 22. juni i Hamar kommunestyre
- Byggestart 1. september 2011
- Åpning desember 2013¹

¹ Den 12.12.2013 er det 100 år siden Kirsten Flagstad debuterte som operasanger på Nationalteatret. Det planlegges en markering av dette gjennom hele 2013, og det arbeides for at åpningen av kulturhuset skal gjøres på selve jubileumsdagen.

1.3 Forankring i overordne planer

1.3.1 Statsbudsjett 2001-2002

Planleggingen av ble støttet av Stortinget i Statsbudsjettet for 2001-2002 der flg. merknad ble lagt inn fra komiteen:

Budsjett-innst. S. nr. 2
(2001-2002)

Et a n n e t f l e r t a l l, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet, har merket seg planene for utvikling av aktiviteten og nye lokaler for Hedmark Teater på Hamar i samarbeid med kommunen. D e t t e f l e r t a l l e t stiller seg positiv til dette utviklingsarbeidet med sikte på nye lokaler, noe som innebærer at staten må øke sitt tilskudd til Hedmark Teater når lokaler tas i bruk.

1.3.2 Stortingsmelding 32 (2007-2008) Bak kulissene

Stortingsmeldingen slår fast at det skal være et profesjonelt tilbud i teater-, opera-, danseforestillinger og andre scenekunstuttrykk over hele landet bl.a. med streke institusjoner med tydelig oppdrag.

Teater Innlandet har dette oppdraget for Hedmark og Oppland.

1.3.3 Etableringen av Teater Innlandet

Regjeringen og departementet var sterkt deltakende i etableringen av Teater Innlandet. Dette har bl.a vært synliggjort gjennom bevilgninger til etableringen og økning i budsjetttrammene for teatret de siste årene.

I utredningsarbeidet som ble gjort i forkant av etableringen ble det redegjort for teatrets deltakelse i utviklingen av kulturhusprosjektet på Hamar. Målet for teatret har vært å få tilfredsstillende lokaler for administrasjon, verksteder og prøvelokaler.

1.4 *Søknader til Kulturdepartementet*

2009

I 2009 ble det sendt to søknader til Kulturdepartementet om støtte til prosjektet. Hamar kommune sendte søknad om støtte fra posten for regionale møteplasser og Hedmark Teater søkte om investeringstilskudd. Til sammen ble det søkt om kr 130 000 000,- i statstøtte. Bakgrunnen for dette var at prosjektet inneholder ulike funksjoner som faller inn under ulike stønadsordninger.

Den 14. mai 2009 hadde Hamar kommune og Hedmark Teater møte med statssekretær Halvard Ingebrigtsen i Kulturdepartementet. I dette møtet fikk vi forståelse for at noen kulturbygg som nå planlegges er av en størrelse som gjør at de vokser ut av støtteordningen for regionale kulturbygg. Departementet oppfattet at vårt prosjekt er i denne kategorien, og de mener det er relevant også å vurdere prosjekt opp mot ordningen for nasjonale kulturbygg.

I statsbudsjettet for 2010 ble Hamar kulturhus listet opp som ett av nasjonale kulturbygg som det skal vurderes statlig støtte til.

2010

I 2010 søkte Hamar kommune om tilskudd til prosjektet fra budsjettposten til nasjonale kulturbygg (post 73), og de da med referanse til statsbudsjettet for 2010.

Den 18. mai ble søknaden gjennomgått med Statsråd Anniken Huitfeld. Etter denne gjennomgangen ble kostnadsfordelingen mellom funksjonene i huset endret og Hamar kommune sendte oppdateringer til den opprinnelige søknaden den 26.6.2010.

Justeringene som der ble foretatt er innarbeidet i denne søknaden.

2011

Det ble gjennomført et møte mellom Kulturdepartementet, Hamar kommune, Teater Innlandet (administrasjon, repr. for eiere og styre) i forbindelse med søknad for 2012.

I møtet var det enighet om at det sendes to ulike søknader.

Hamar kommune som byggherre søkte om investeringstilskudd til den delen av prosjektet som faller inn under stønadsordningen for nasjonale kulturbygg.

Teater Innlandet søkte om husleietilskudd for å dekke økte kostnader ved å flytte inn i nye lokaler. Tilskudd til dette vil evt. erstatte kommunens søknad om investeringstilskudd.

Totalkostnaden for kulturhusprosjektet i forprosjektet beregnet til kr 576 863 000,-² inkl. mva.

Særarealer, sambruks- og fellesarealer for nasjonale / landsdelsfunksjoner er kostnadsregnet til kr 278 301 506,-.

(inkl. mva på særarealer for teater)

Det ble søkt om investeringstilskudd til dekking av 1/3 av dette – kr 93 000 000,-.

Statsbudsjett 2012

I statsbudsjettet for 2012 er flg. skrevet om kulturhuset i Hamar:

”Teater Innlandet er et turnéteater for Oppland og Hedmark. Teatret har behov for bedre lokaler for produksjon av oppsetninger og administrative funksjoner. I Hamar kulturhus som er under bygging, er det planlagt slike særarealer for teatret. Det er også lagt opp til sambruk av bl.a. teatersal. I opplegget for finansieringen av lokalene er det forutsatt 93 mill. kroner til teaterdelen, noe som tilsvarer en husleie på om lag 5 mill. kroner per år. Departementet ser positivt på planene forutsatt at husleieøkningen fordeles mellom tilskuddspartene på vanlig måte.”

² I detaljprosjektet som ble vedtatt av kst 22. juni 2011 er totalkostnaden på 618 mill. Se for øvrig kap. 5.

2 Byens og regionens utfordringer og behov for en kulturbygg

2.1 Hamar kommune, kultur- og byutvikling

Hamar kommunes visjon i gjeldende kommuneplan er at: *”Hamar skal være sentrum for det mest attraktive boområdet i Innlandet”*.

Hamar har lange tradisjoner for kulturfaglig utdanning med Musikkstudiene ved Høyskolen i Hedmark og Toneheim folkehøgskole. Byen har også et meget aktivt profesjonelt teater-, musikk, og billedkunstmiljø med bl.a. Teater Innlandet, frie profesjonelle scenekunstgrupper, Musikk i Hedmark, Turneorganisasjonen og Kunstbanken. Det snart 90 år gamle Hamar teater som hovedscene har i mange år ikke fungert for moderne produksjoner og Riksteatret har måttet sløyfe regionen på spilleplanen. Planer om å bygge ut denne salen for å tilfredsstille dagens krav bl.a. fra Riksteatret har blitt grundig vurdert og forkastet fordi løsningene ble for dårlige.

Kulturhusprosjektet er også viktig for kommunens byutvikling og for bevaring av liv og aktivitet i den verneverdige kvadraturen fra byens etablering i 1849. Vitalisering av Stortorget og utvikling av dette som ”kulturtorg” omkranset av bibliotek, kino, kulturhus, regionteater og Folkets Hus vil sikre 750.000 – 1 mill. besøkende i året. I en situasjon da handel og servicetilbud trekker sørover og østover i sentrum, kan dette være avgjørende for at Stortorget også i framtida blir byens hovedtorg og at det opprettholdes handelsaktivitet i Hamars historiske sentrum. Tilnæringsmåten og forståelsen av byen Hamar var vesentlige momenter da det kjente danske arkitektfirmaet Tegnastuen Vandkunsten fikk oppdraget. Stortorget trengte et prosjekt som bandt sammen, skapte helhet og rammet inn plassen på en bedre måte. Skisseprosjektet viste et forløsende grep for utviklingen av hele området. Dette sammen med kvalitetene i arkitekturen, var viktige grunner til at Riksantikvaren aksepterte at det planlagte bygget krysser over Torggata, noe som i utgangspunktet ikke er i tråd med byens verneverdige kvartalsstruktur.

Parallelt med kulturhusprosjektet arbeides det også med opprustning av Stortorget. Det er nedsatt en egen prosjektgruppe og prosjektet har knyttet til seg kunstnerisk kompetanse for å gi utformingen av torget en høy kunstnerisk profil.

Hamar profilerer seg også som arkitekturby gjennom internasjonale seminarer og bygg av bl.a. Snøhetta (Hamar rådhus), Sverre Fehn (museumslåven på Hedmarksmuseet), Biong & Biong / Niels Torp A.S (Vikingskipet) og Kjell Lund og Nils Slaatto (Vernebygget Domkirkeodden). Et kulturbygg på Stortorget vil i bymiljøet fungere som Stockholms kulturhus på Sergels Torg.

2.2 Hamarregionen trenger en ny samlende kulturarena

Hamarregionen består av til sammen fire kommuner med et samla folketall som nærmer seg 90.000 innbyggere. Det er bred enighet om at regionen trenger en moderne kulturarena.

	Befolkning per 1.januar				Ulike endringsrater							
	2 000	2 001	2 009	2010	Sum 2000-09	Sum 2001-10	Sum 2000-10	Per år 2000-09	Per år 2009-10	Per år 2001-10	Per år 2000-10	
Hele Landet	4 478 497	4 503 436	4 799 252	4 858 199	7,2 %	7,9 %	8,5 %	0,80 %	1,23 %	0,88 %	0,85 %	
Hedmark	184 955	185 827	188 025	188 676	1,7 %	1,5 %	2,0 %	0,18 %	0,35 %	0,17 %	0,20 %	
Hamarregionen	83 283	83 912	86 850	87 244	4,3 %	4,0 %	4,8 %	0,48 %	0,45 %	0,44 %	0,48 %	
0403 Hamar	26 545	26 835	28 211	28 344	6,3 %	5,6 %	6,8 %	0,70 %	0,47 %	0,62 %	0,68 %	
0412 Ringsaker	31 622	31 720	32 402	32 524	2,5 %	2,5 %	2,9 %	0,27 %	0,38 %	0,28 %	0,29 %	
0415 Løten	7 188	7 244	7 255	7 272	0,9 %	0,4 %	1,2 %	0,10 %	0,23 %	0,04 %	0,12 %	
0417 Stange	17 928	18 113	18 982	19 104	5,9 %	5,5 %	6,6 %	0,65 %	0,64 %	0,61 %	0,66 %	

Av tabellen fremgår det at veksten i regionen er langt under landsgjennomsnittet. Utviklingen i kommunikasjonene (4 felt motorveg og dobbeltsporet jernbane til Oslo) gjør at regionen får en viktig rolle for avlastning av den sterke veksten i Stor-Oslo og Romerike. For å nå ønsket befolkningsvekst er det nødvendig å styrke Hamar som regionsenter og kulturby.

2.3 Regional forankring

2.3.1 Fylkesplan

I fylkesplanen for Hedmark 2005- 2008 (16) står flg. om kultur i Hamar-regionen:

Kultur og kulturbygging

Kulturtilbud i bred forstand er en av de viktigste faktorene når folk skal velge etableringssted, og derfor også en viktig del av en regions profil overfor omverden. Kultur blir i tillegg stadig viktigere som næring, også i Hamarregionen.

I en globalisert og samtidig individualisert verden blir kulturen stadig viktigere som identitetskaper, møteplass og «kitt» i samfunnet, også lokalt og regionalt. I Hamarregionen er det stor kulturell aktivitet og kulturutveksling over kommunegrensene, men kulturen har i liten grad vært satt inn i en regional ramme og er dermed også neglisjert som regional utviklingsfaktor.

Hamarregionen har nasjonalt viktige kulturarenaer som Prøysenhuset, Hedmarksmuseet, Kunstbanken og Vikingskipet. Vi har nasjonale identitetskaper som Ole Ivars, Ham-Kam og Storhamar Dragons. Vi har stadig flere større kulturarrangement og festivaler, samt en betydelig «produksjon» av kunstnere som til dels er godt kjent nasjonalt. Regionen ønsker å tydeliggjøre og styrke sin felles identitet, og sette kulturlivet på den politiske dagsorden.

Veivalg

- *Arbeide for en kulturell storstue, et regionalt kulturhus.*
- *Utvikle en felles regional plan for kultursatsing.*
- *Øke kulturutvekslingen og satsingen på tvers av kommunegrensene, spesielt på barn- og ungdomsiden.*
- *Bedre samarbeidet med Musikk i Hedmark, Hedmark Teater og andre fylkeskommunale institusjoner.*
- *Stimulere og legge til rette for miljøer som er med å profilere regionen på kulturfronten.*
- *Utnytte regionens kulturelle og idrettslige profiler i regional «merkevarebygging».*

I gjeldene fylkesplan (2009-2012 (20)) er dette videreført med flg. formulering:

Gjennom profileringsarbeidet skal Hamarregionen synliggjøres og markedsføres både regionalt,

nasjonalt og internasjonalt. Bidra til kultur og kulturbygging gjennom å støtte arbeidet for en regional storstue (regionalt kulturhus).

2.3.2 Regionråd

I Hamar Regionråds Strategi og handlingsplan for 2008 – 2009 står flg.:

*”Regionens merkevarebygging må konsentrere seg om egenskaper og karakteristika som fremhever det positive i Hamarregionen. I profileringsarbeidet vil regionens mangfold stå sentralt. **Bidra til kultur og kulturbygging gjennom å støtte arbeidet for en regional storstue (regionalt kulturhus).**”*

2.3.3 Tilslutning nabokommuner

I en tidligfase i planleggingen av det regionale kulturhuset var det en dialog med regionens øvrige kommuner og institusjoner.

Stange kommune vedtok flg. i formannskapet 10.05.00:

”Stange kommune slutter seg til Hamar kommunes vurderinger til behov for et regionalt kulturhus på Hedemarken. Stange kommune er av den oppfatning at et slikt kultursenter rent fysisk bør plasseres i Hamar kommune.”

Løten kommune vedtok flg. i sitt utviklingsutvalg den 12.04.00:

”Løten kommune gir sin støtte til de videre planer om et regionalt kulturhus i Strandgt. 23 på Hamar.

Dermed trekkes vedtaket om å arbeide for å få Musikerordningen for Hedmark til Løten, og anser ordningen som den naturlige del av et regionalt kulturhus.

Det er viktig for Løten at et regionalt kulturhus blir et kraftsenter for kultur, både når det gjelder produksjon og tilrettelegging. Huset må også kunne gi et tilbud som er utover det den enkelte kommune kan få til.

En ser det som en forutsetning at en eller flere av de store kulturinstitusjonene får tilhold i huset (Hedmark Teater, Turneorganisasjonen for Hedmark, Musikerordningen³ m.fl.). Dette vil gi huset liv også på dagtid, og vil bygge opp under intensjonen om at huset skal bli et kraftsenter for kultur.

For det lokale kulturliv er det viktig at huset stilles til disposisjon på slike vilkår at lag og foreninger og kommuner har mulighet til å bli aktive brukere.

Løten kommune ser fram til at et regionalt kulturhus i Hamar også vil kunne gi gode kulturtilbud til våre innbyggere!”

Formannskapet i Ringsaker vedtok i sak 052/2009 følgende:

Ringsaker kommune gir sin støtte til etableringen av et regionalt kulturhus i Hamar. Det forutsettes ingen medfinansiering verken til investering eller drift av det regionale kulturhuset fra Ringsaker kommunes side.

³ Nå ”Musikk i Hedmark”

2.4 **Kommuneplan budsjett og økonomiplan**

Kulturhusprosjektet er forankret i Hamars ”Kommuneplan 2005 – 2016:

- *Hamar skal utvikle gode og varierte botilbud og et godt og effektivt tjenestetilbud.*
- *Hamar kommune ønsker å gjøre Hamarregionen til det beste boområdet i Innlandet når det gjelder boligtilbud, servicetilbud, utdanning, kompetanse, arbeidsmuligheter og kultur- og fritidstilbud.*

Vi vil:

- *bidra til realisering av nytt kulturhus som framstår som et signalbygg og et kulturfaglig og kreativt kraftsenter for Hedmark*

Kommuneplanen er revidert (2010-2020) og flg. er formulert om kulturhuset i planen:

Realiseringen av nytt regionalt kulturhus er prioritet nummer en. Huset skal ha både landsdels-, regionale og lokale kulturfunksjoner og det skal være innbyggernes mest brukte møteplass. Kulturhuset skal tiltrekke seg både de som skaper kultur, de som søker kulturopplevelser og de som ønsker sosialt samvær.

2.4.1 Budsjett og økonomiplan

I handlings- og økonomiplanen 2011-2014 som ble vedtatt av kommunestyret 15.12.2010 er finansieringer av kulturhuset tatt med. Det er også lagt inn midler til drift fra høsten 2013.

3 Kultur- og teaterhus som kulturelt kraftsenter for landsdelen

3.1 Et moderne og fleksibelt kulturbygg

Hamar kulturhus er planlagt som et moderne kulturhus der profesjonelle og amatører innenfor mange kunstuttrykk kan arbeide, produsere, øve, ha utstillinger og forestillinger samtidig. Noen funksjoner vil ha sine egne særarealer, mens det i stor grad er lagt opp til sambruk av arealer og rom.

Huset er formet på en måte som gjør at de ulike rommene vil fungere for ulike brukere til ulike tider. For eksempel vil øvingsrom for kor og korps og øvingrom for lydsterk musikk brukes på dagtid av profesjonelle musikere i Musikk i Hedmark og elever ved Høgskolen i Hedmark. I helgene kan spesialtilpassede rom brukes til seminarer for organisasjoner som for eksempel øver til konkurranser eller annet.

3.2 Hovedgrep for bygget

Kulturhuset er plassert inntil Folkets Hus (kino, møtelokaler, restaurant, kontorer) og bygges sammen for å få overganger mellom husene. Det strekker seg videre ned mot Storhamargata. Dette betyr at husets grunnflate strekker seg over to kvartaler i lengde og et halvt kvartal i bredde dvs ca 130x33 meter.

- I 3. etasje over Stortorget ligger alle de regionale formidlings- og store øvingshallene i samme plan. Her blir det verksteder, prøvesal 2, kultursal, multisal og de store øvings/produksjonsrommene for musikk, dans og drama liggende i samme plan. I midten, ”svevende” over gata ligger hovedvestibylens 2. etasje. Restauranten i Folkets Hus blir koblet til kulturhuset.
- På bakkeplan på østsiden av Torggata ligger vestibyle/ kantine / og utstillingslokaler. Dette kobles til dagens kinoanlegg og det etableres en ny kaffebar / kiosk. Kinoen får to nye saler som ”svever” inn vestibylen. Disse erstatter to saler som må rives pga. utbyggingen.
- Teatrets del av huset er samlet nord i huset med prøvesal i kjeller, lager, verksteder i etasjene over og kontorplasser i to etasjer øverst.
- Bak kultursalen er det plassert garderobes og ”green-room” som vil betjene både kultursalen og prøvesaler.
- Biblioteket blir utvidet og det er startet på et prosjekt som vil gi et moderne bibliotek med satsing på nye digitale medier, opplevelser og læring. Det blir den viktigste daglige møteplassen for hele anlegget.
- Huset har flere utstillingsarealer. Et hovedgalleri ligger i bibliotekets kjellerlokaler, og det er avsatt plass i foajeen.
- I sør-vestre hjørne mot torget legges en kultur/ ungdomskafé også som et viktig del av bibliotekets og det øvrige husets tilbud.
- Administrasjon for huset og alle kulturenhetene og andre merkantile funksjoner i bygget, får felles kontorer i vestdelen av mellometasjen i ”bibliotekfløyen”.
- I 3. etasje over biblioteket blir det 5 store møte-, øvings- og aktivitetsrom, samt flere mindre øvingsrom og verksteder tilrettelagt for ulike kultur-aktiviteter og produksjon.
- Sammenknytningen med Folkets Hus gir mulighet for ekstra kontorplass for kulturinstitusjoner og næringer som ønsker å bli en del av fagmiljøet.

- I en mesanin-etasje i foajeen er det plassert kontorlokaler for Musikk i Hedmark og Hedmark/Oppland sang og musikkråd.

I tillegg til kulturhusprosjektet arbeider kommunen med et eget prosjekt for opprusting av Stortorget slik at nybygget og torget skal ha helhetsløsning og kvalitet som viktige element til å oppnå målene for prosjektet. Torget skal også planlegges slik at det bevarer og utvikler sin rolle som byens viktigste utearena på de store festdagene og for konserter m.m.

3.3 Inngang og foaje

Hovedinngangen til kulturhuset vil være i overbygningen over Torggata. Arkitektens tanker er at Stortorget skal fortsette inn i en felles foajé for kino, teater og husets andre saler. I denne foajeen vil det etableres servering og gis muligheter for enkle konserter, forestillinger og utstillinger.

Trappen i foajeen fører opp til et annet vrimleareal. Overbygningen over Torggata blir et område som skal betjene publikum som skal på konsert eller teaterforestilling i den store kultursalen eller mindre arrangement i en av de andre salene. Den vil også være et godt pauserom for kor, korps, kulturskoleelever eller andre som bruker alle aktivitetrommene i denne etasjen.

3.4 Mangfold, fleksibilitet og sambruk

Romprogrammet i huset er utarbeidet i dialog med brukere. Ulike rom er tilpasset bruk og funksjoner når det gjelder utforming og akustiske forhold der vi har benytta nasjonal spisskompetanse på området (BS-Akustikk). Det er lagt stor vekt på god støyisolasjon mellom de mange produksjons-, øvings- og framføringsarenaene slik at huset skal fungere mange parallelle aktiviteter og brukere. Det er også lagt mye arbeid i gode romakustiske kvaliteter gjennom nok volum, god utforming av vegger og himling og riktig demping i de ulike frekvensområder.

3.4.1 Hovedfunksjoner i romprogram

- Teater/ konsertsal med ca. 480 plasser i skyveamfi, scene på ca. 240 kvm med 14 m tårn.⁴
- Multisal ca. 250 kvm for konserter, konferanser m.m.
- Gallerier ca. 130 kvm med god takhøyde er plassert i foajé . Arealer på plan 2, og salene er kan også benyttes ved større utstillinger.
- 2 nye moderne kinosaler for styrking av flerkinoen som alt ligger i Folkets Hus.
- Innlasting, lager, monteringshall, verksted og artistgarderober
- Prøve/ øvingslokaler for dans, drama og musikk i plan 2.

⁴ Hamar kommune har ikke prioritert en "Storsal for Innlandet" med ca. 1000 publikumsplasser inn i dette prosjektet. En slik sal er det minst viktige i den vanlige virksomheten i det regionale huset. Kommunen har tidligere vedtatt at en er positiv til samarbeid med private aktører om en slik storarena.

3.4.2 Bibliotek

Hamar bibliotek er i dag svært godt besøkt og har et høyt utlån. Det fungerer som en møteplass for alle aldersgrupper og er også en viktig møteplass for innvandrere. Biblioteket har en av landets beste musikkavdelinger som betjener hele landet.

Hamar bibliotek er et regionalt bibliotek. Hele 3100 av aktive lånere kommer fra nabokommunene.

Biblioteket er opptatt av å følge opp intensjonene som det legges opp til i den nye bibliotekmeldingen. En av de direkte konsekvensene av dette er omlegging av fylkesbibliotekets oppgaver. Tidligere var fylkesbiblioteket en integrert del av Hamar bibliotek. De siste åra har fylkesbiblioteket vært samlokalisert med Hamar bibliotek og vi har samarbeidet om bokbasene. Hedmark fylkeskommune har besluttet at de skal utvikle sitt fjernlånsarbeid, og det er også bestemt at bokbasen skal bli værende på Hamar. På denne måten vil Hamar bibliotek i stor grad overta fylkesbibliotekets rolle og få utvidede oppgaver i forhold til å yte tjenester til de andre bibliotekene i fylket.

I det nye kulturhuset vil biblioteket vil ha tilgang til

- Studieceller og møterom
- Saler for arrangementer
- Kafé
- Spill- og filmrom

Biblioteket vil også være kulturhusets servicepunkt på dagtid.

Galleri / utstillingslokaler

I tilknytning til biblioteket er det i underetasjen planlagt et godt gallerilokale med overlys. Her er det plass for utstillinger både av profesjonell kunst i alle former, men det kan også benyttes til prosjekter i forbindelse med litteratur, barnekunst, kulturhistorie m.m. Lokalet oppfyller Nasjonalmuseets krav for vandretstillinger. Det er lagt opp til et faglig samspill med biblioteket og formidlingen bl.a. med nærhet til kunsthistorie og klassisk litteratur.

3.4.3 Hamar kino

Hamar kino er eneste kinotilbud mellom Ullensaker og Lillehammer og den eneste kinoen i Hamar-regionen. Besøket på kinoen var på 185 000 i 2009.

Hamar Kino har i dag 5 saler. I det nye kulturhuset vil kinoen få erstattet 2 gamle saler med to nye. De nye salene vil ha en mer hensiktsmessig størrelse en dagens. Sammenkoblingen med kulturhuset vil også gi Hamar kino en mer effektiv logistikk, noe som vil øke kinoens effektivitet. Rivingen av de to gamle salene er også nødvendig for å få en hensiktsmessig utnyttelse av arealet som skal bebygges.

De nye salene, ombyggingen av dagens foajé og digitaliseringen som er under utrulling, vil gi kulturhuset en moderne og framtidsrettet kino som blir integrert i et mangfoldig kulturhus og være med og komplettere tilbudet for publikum.

3.4.4 Ungdomskulturhus, musikkverksted og øvingshotel

En rampe binder biblioteket sammen med ungdomsdelen av huset. Det planlegges et ungdommelig møtested som "base" for husets ungdomsaktiviteter i kafeen på husets søndre hjørne. Kafeen vil også betjene bibliotek og kulturhuset forøvrig.

Det er planlagt øvingsrom for rytmisk musikk i kjelleren. Her kan det også være øvingshotel for grupper fra hele Innlandet. Lydstudioet vil kunne ta lydopptak for brukere av musikkverkstedet og gi musikere fra Innlandet mulighet til innspilling av demoer. Det vil også være koblet til øvingssaler i husets 3. etasje slik at artister som velger Hamar for preproduksjoner kan gjøre lydopptak i huset.

Ungdomskulturhusets aktiviteter vil også ha tilgang til ulike aktivitetsrom i husets øverste etasje.

Tett inntil kafeen er det plassert klubbscene for framføring av musikk og andre kunstformer. Denne scenen vil være et spillsted for ungdom fra hele Innlandet der det gis mulighet til framføring av ulike ungdomsuttrykk. Ungdomskulturhuset har i dag en god kontakt med ungdomsmiljøene i regionen og Gjøvik og Lillehammer. Dette vil videreutvikles i det nye kulturhuset.

3.4.5 Kulturskolen

Kulturskolen er et satsningsområde for Hamar kommune. Det er nylig laget en utredning om framtiden for kulturskolen, og dette følges opp med en handlingsplan ble ferdig våren 2010. Kulturskolens rammer ble økt i budsjettet for inneværende år, og det er vedtatt en opptrapping i de kommende årene.

Administrasjonen for kulturskolen og mye av skolens undervisningstilbud vil benytte rom og saler i huset. Det vil være tilpassede rom for strykeropplæring, piano, ensemblespill, kunstmaling, dans og andre kunstuttrykk.

Kulturskolen vil også samarbeide med ungdomskulturhuset om utviklingen av sine tilbud med kortvarige kurs, ulike work-shops osv.

Kulturskolen utvikles som regionens ressurscenter for musikkfag i samarbeid med Høgskolen. Lokaliseringen i kulturhuset er avgjørende i dette utviklingsarbeidet.

3.4.6 Saler, møterom, øvingsrom og verksteder

"Svevende" over Stortorget finner vi hovedområdet for regionens kulturaktører. Her er det plassert

- saler spesialtilpasset kor, korps, dans og teater, samt en multisal.
- grupperom for musikkensembler
- verksteder/grupperom for kunst, foto m.m.

Etasjen er bundet sammen med en bred gang som gir muligheter for pauseaktiviteter og utstillinger på veggene. Overbygningen over Torggata binder salene og rommene sammen med den store kultursalen og en av teatrets prøvesaler.

I kjelleren er det plassert 12 øvingsrom for rytmisk og akustisk musikk, samt studio/opptaksrom.

Alle rommene som er planlagt vil gi svært gode muligheter for gode øvingsforhold for husets faste brukere, frivillige organisasjoner og andre.

Frie teatergrupper vil ha tilgang til black-box og andre prøvelokaler i samme hus som Innlandets profesjonelle teater.

Musikk i Hedmark og Høgskolen i Hedmark vil ha tilgang til øvingsrom for akustisk og rytmisk musikk

Husets faste brukere og kulturlivet forøvrig vil ha tilgang til og møterom for sine aktiviteter.

3.4.7 Voksenopplæring for innvandrere og flerkulturell utvikling

Hamar, Stange og Løten kommune samarbeider om voksenopplæring for innvandrere. Skolen har 250 elever og 25 lærere. Hovedbasen for skolen vil plasseres i Folkets Hus, men mye av undervisningen vil også foregå i tilgjengelige rom i kulturhuset. Vi planlegger at flere praksisplasser for innvandrere kan etableres i kulturhuset i samarbeid med serveringsstedene og kantinebehovet som vil være i huset.

Det er naturlig å samarbeide med Voksenopplæringen, kommunens flyktningtjeneste og NAV for å gjøre kulturhuset til en viktig arena og et møtested for flerkulturell utvikling og kontakt. Bibliotek, kino, ungdomskulturhus og kulturskole vil her være sentrale samarbeidspartnere.

Studio

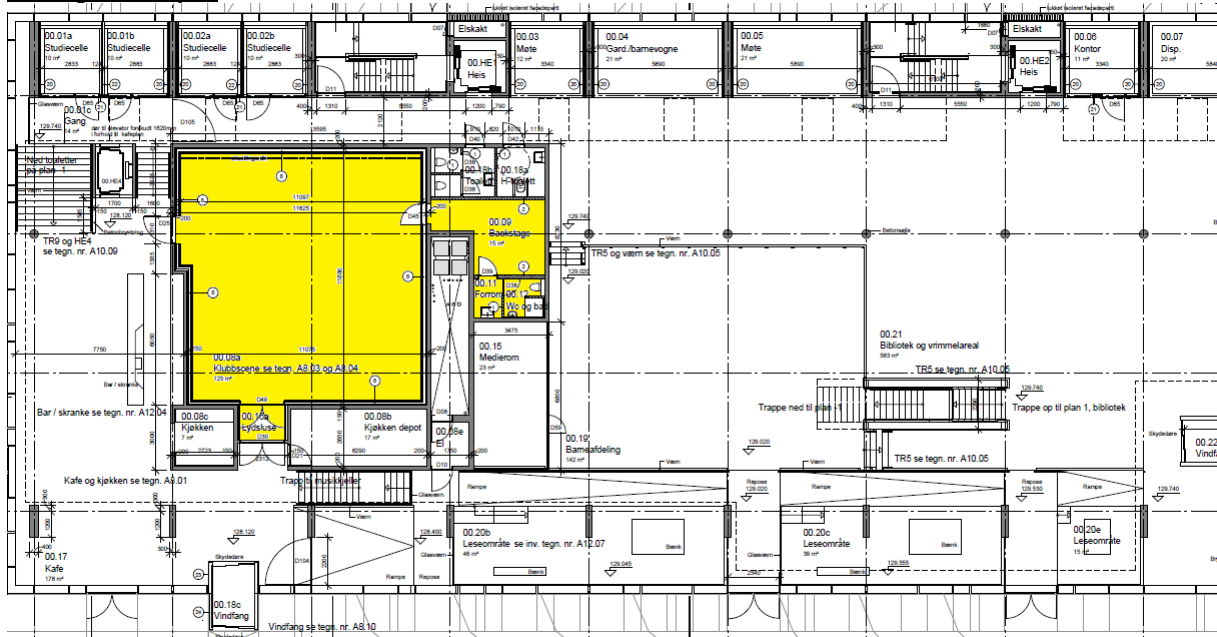
Det bygges studio med kontrollrom og lager (merket grønt). Rommene er på til sammen 86 m².

4.2 Klubbscene

I forbindelse kafélokaler i 1. etasje, bygges det en scene på 125 m². Rommet bygges som boks i boks, slik at den kan benyttes uavhengig av annen aktivitet i huset. Scenen bygges for at en kan ha mindre konserter og ungdomsarrangement, men kan også benyttes til andre formål og aktiviteter.

Arealet er på til sammen 142 m².

Rom plan 0 syd:

4.3 Øvingsrom for kor, korps og ensembler

I 2. etasje svevende over stortorget ligger en rekke øvingsrom for det frivillige musikklivet og kulturskolen.

5 store øvingsaler ligger mot torget:

- korsal
- korpsal
- dansesal med garderober
- black-box
- multisal

Inn mot korridoren er det flere øvingsrom av ulike størrelse for slagverk, mindre grupper. 3 av rommene er øremerket kulturskolen. Mot vest ligger 4 romslige verksteder til bruk for kulturskolen, og ulike andre grupper. I etasjen er det også et kontor for frivillige, møterom og felles pausearealer.

5 Teater Innlandet

Hedmark Teatret/Teater Innlandet har vært med i planleggingen av huset fra starten. Det ble bevilget midler til planleggingen i Statsbudsjettet for 2002 (ref pkt 1.2.).

Teater Innlandet ble vedtatt opprettet fra 1. april 2010. Teatret er et regionteater for Hedmark og Oppland med hovedkvarter i Hamar. Teater Innlandet blir et utpreget turneteater med begge fylkene som arena. Det har skjedd en virksomhetsoverdragelse fra Hedmark Teater til Teater Innlandet slik at Hedmark Teaters ansatte, eiendeler, immaterielle verdier, avtaler og program er overført til Teater Innlandet. Teater Innlandets faste driftstilskudd skal finansieres med 70% fra staten, 15% fra Oppland fylkeskommune og 15% fra Hedmark fylkeskommune. Etableringen medfører økt aktivitet og større produksjon og understreker behovet for nye og tidsriktige lokaler for å få til en effektiv produksjon.

Hedmark Teater har lang tradisjon for prosjektsamarbeid med frie grupper og frilansere. Gjennom scenekunstmeldingen m.m. er det pekt på hvor viktig det er å legge til rette for vekst i det frie feltet. I planene for Teater Innlandet er det også lagt stor vekt på samarbeid og ko-produksjon med det frie feltet. Dette er en avgjørende grunn til at arealer for produksjon / øving i dette bygget går langt ut over tilsvarende bygg andre steder i Norge. Særlig viktig er det at teatret har egne store prøvelokaler for dans, drama og både lydsterk og lydsvak musikk + mindre prøverom. Sammen med kultursalen og prøvesalene er det da også lagt unikt godt til rette for festivaler innen drama, figurteater og musikk med virkeområdet også ut over landsdelen.

I prosessen med etableringen av Teater Innlandet har en vært opptatt av at det skal foregå produksjon av scenekunst andre steder enn på Hamar. De to prøvesalene som er planlagt i huset vil ikke dekke hele behovet for prøvetid og det er planlagt at teatret også skal produsere stedsspesifikke oppsetninger utenfor hovedkvarteret.

Særarealer til teatret

Teater Innlandet har vært opptatt av at teatret skal ha klart avgrensede særarealer til produksjon, blant annet med bakgrunn i andre teatres erfaringer med samlokalisering i kulturhus. I særarealene ligger 2 prøvesaler, skuespillergarderobes, ulike typer verksteder, systue, lager og kontorlokaler. I forprosjektet utgjør særarealene 2567 m². ekskl. andel fellesarealer.

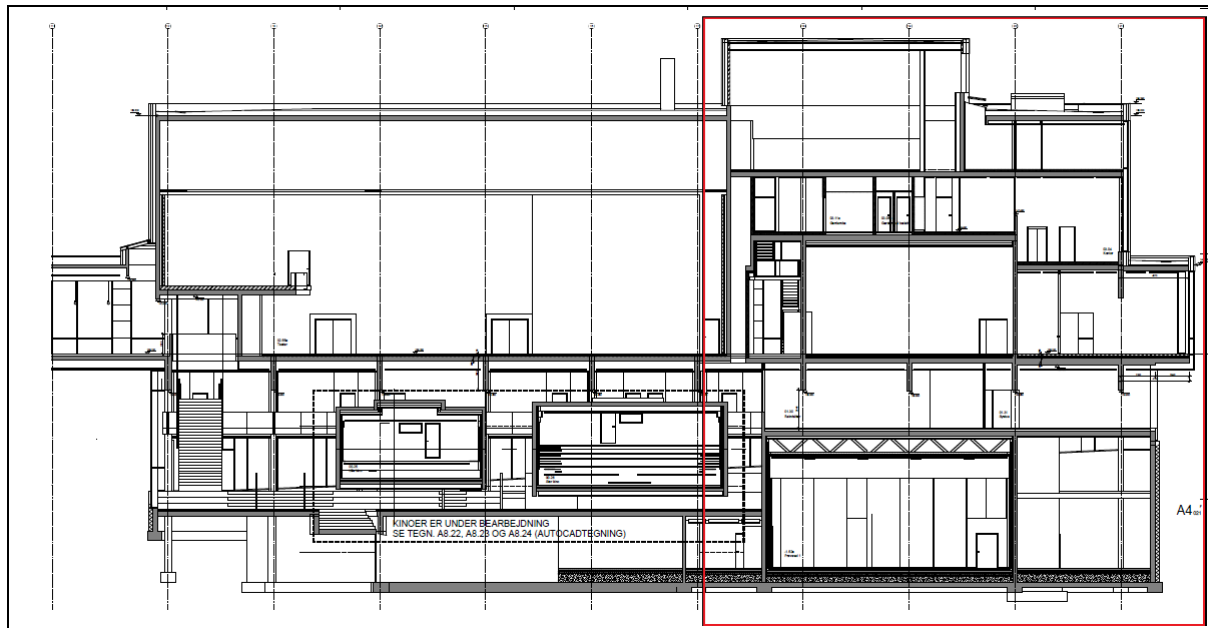
Sambruks- og fellesarealer

Kulturhuset inneholder mange spesialrom og andre arealer som vil benyttes til teaterformål både når det gjelder visninger, under produksjon, ved gjesteproduksjoner m.m. Tilgangen til alle disse arealene vil gi teatret svært gode utviklingsmuligheter, stor fleksibilitet og mulighet for ulike arrangement og prosjekter.

- Kultursal med vranglearealer, toaletter, innlasting m.m. vil benyttes av teatret i forbindelse med forestillinger.
- Scenen er bygd bredere og dypere enn de aller fleste regionale kulturbygg bl.a. for danseproduksjoner og har scenetårn.
- Teatret vil være avhengig av å benytte dansesalen. Scenisk dans er et satsningsområde for teatret.
- Lydstudio og øvingsrom for musikk vil benyttes av teatret.

- I forbindelse med gjestespill og festivaler gir huset helt nye muligheter for Teater Innlandet.
- I fellesarealer inngår også rom for teknikk, rengjøring m.m.

Lokalene for Teater innlandet er plassert i fire etasjer mot nord i huset med direkte kobling mot kulturhusdelen.

6 Kostnader

6.1 Kostnader

Vedtaket om bygging av kulturhuset i kommunestyret den 22/6-2011 ble gjort med flg. økonomiske rammer:

	ØP 2011	Vedtatt 22/6
Investering		
Byggekost	417 000 000	452 450 000
MVA	94 363 000	101 000 000
Byggekost inkl. mva	511 363 000	553 450 000
Frikjøp parkering	18 000 000	18 000 000
Tomtekost	15 000 000	15 000 000
Prisvekst i byggetiden	12 500 000	12 500 000
Byggelånsrente	20 000 000	20 000 000
SUM inkl mva	576 863 000	618 950 000

I kostnadene inngår også:

- Inventar og utstyr 8,5 mill
- Kunstnerisk utsmykking 5,0 mill

6.2 Kostnadsfordeling mellom funksjoner

I møte med Kulturdepartementet 18. mai 2010 ble vi bedt om dele opp søknaden og skille ut de deler av huset som har landsdelsfunksjoner. Dette ble gjort, og beløpet som vi mener danner grunnlag for beregning av statstilskudd er på kr 278 301 506,-. I dette tallet er også moms på særarealer for Teater Innlandet inkludert. En tredjedel av dette beløpet blir da kr 92 674 401,- og som også er det vi mener er riktig stønadsbeløp. Tabellen under er justert iht til tallene som kom fram etter at detaljprosjekteringen var avsluttet. Det er samme tallene som danner grunnlag for vedtaket i kommunestyret 21.06.2011.

Kostnadsfordeling

	Areal (m2)	Kostnad	MVA	Kostnad inkl. mva
Landsdelsfunksjoner	7 729	276 850 206	24 448 504	301 298 710
- særarealer teater	2 730	97 794 017	24 448 504	122 242 521
- kulturhus sambruk	3 591	128 622 417		128 622 417
- fellesareal	1 408	50 433 772		50 433 772
Kulturbygg	6 653	238 337 990	74 313 300	312 651 290
- kino	464	16 624 983		16 624 983
- bibliotek	2 842	101 798 915		101 798 915
- kulturverksteder	3 348	119 914 092		119 914 092
SUM	14 382	515 188 196	98 761 804	613 950 000
Ombygging Folkets Hus	654	5 000 000		5 000 000
Total	15 036	520 188 196	98 761 804	618 950 000

Merverdiavgift

Det er beregnet full mva på særarealene til Teater Innlandet. Vi har hatt møte med kommunerevisjonen for å drøfte problemstillingene vedr. mva, og har en felles forståelse for at teatret med sin organisering som AS ikke er fradragsberettiget. Når det gjelder mva for fellesarealer vil dette avhenge av bruksfrekvens. Vi har lagt til grunn kommunen får full momskompensasjon for dette.

7 Finansiering

Finansieringen av prosjektet er slik:

	ØP 2011	Vedtatt 22/6
SUM BYGGEKOST	576 863 000	618 950 000
Finansiering		
MVA refusjon	74 363 000	80 000 000
Statstilskudd kulturbygg	0	0
Spillemidler (fylket)	6 000 000	6 000 000
Tilskudd HFK	15 000 000	15 000 000
Statstilskudd Teater Innlandet*		
Bruk av Fonds	80 000 000	80 000 000
Tomteverdi	15 000 000	15 000 000
Salg av Sangens og musikken hus	20 000 000	18 000 000
Lån*	366 500 000	404 950 000
SUM FINANSIERING	576 863 000	618 950 000

* Av lånet på 405 mill er 93 mill finansiering av Teater Innlandet som enten skal finansieres med investeringstilskudd eller husleietilskudd.

8 Driftsbudsjett

8.1 Driftsutgifter

Det er laget et driftsbudsjett for kulturhuset. Budsjettet er satt opp med utgangspunkt i erfaringer fra andre sammenlignbare hus. Der er forutsatt en OU - prosess der alle eksisterende kommunale virksomhetene som skal flytte inn i bygget skal delta sammen med Teater Innlandet, Folkets Hus og Hamar Musikkråd. Dette for å danne en ny helhetlig organisasjon med sikte på optimal utnyttelse av kompetanse og ressurser.

Det har vært mye fokus på kulturhus som blir så dyre at det lokale kulturlivet ikke har råd til å bruke huset. Vi har laget et driftsbudsjett som danner grunnlag for hva som er lagt inn i kommunes budsjetter. Det er bl.a. lagt opp til lave leiepriser for lag og organisasjoner til bruk av øvingsrom, og en normal pris for leie av kultursalen for forestillinger. Prisen her vil være differensiert i forhold til hva slags arrangement og arrangør som er leietaker.

I økonomiplanen er det budsjettet med kr 3 mill i økte årlige nettokostnader. Budsjettet er gjennomgått og en mener dette er tilstrekkelig ut fra de forutsetningene som er gitt. Detaljert budsjett går fram av vedlegg. I dette er det også lagt fram et forslag til priser for leie av saler og rom i huset. Leiepriser for lag og organisasjoner må være på et lavt nivå for at en skal kunne få momskompensasjon. Det er tatt hensyn til dette i leieprisene og inntektsbudsjettet.

Utgifter

Lønnskostnader ekskl. dagens bemanning i bibliotek, kino, ungdomshus	3 531 250
Drift	4 803 666
Vedlikehold	1 025 084
Andre driftskostnader	1 315 000
Sum kostnader	10 675 000

Innteketer

Leieinntekter faste leietakere	2 919 449
Andre leieinntekter	1 400 000
Salg av tjenester	300 000
Sum inntekter	4 619 449
Differanse inntekter/utgifter	6 055 551
Dagens kostnader drift	-2 100 000
SUM	3 955 551
Rasjonalisering	-1 000 000
Nye driftsutgifter	2 955 551

9 Sluttord

Prosjektet er stort, mangfoldig og har hatt en lang og rik utviklingsprosess som gjør at hele konseptet nå er meget gjennomarbeidet og grundig og bredt forankret. Dialogen med sentrale myndigheter som Kulturdepartementet og Stortinget har også pågått gjennom snart 10 år og dette har også utfordret og hevet kvaliteten i prosjektet. Samtidig har ordningene for statlig tilskudd og medvirkning vært under endring helt fram til det siste.

Vi har satt opp søknaden ut fra de innspill og signaler vi har fått. Slik håper vi at et godt grunnlag er lagt for en totalvurdering som gjør at prosjektet som helhet kan få byggestart 10 år etter at Familie- og kulturkomiteen i Stortinget først uttalte seg positivt om dette samarbeidet mellom Hamar kommune og Hedmark Teater.

Slik bygget framstår nå vil det bli den viktigste kulturelle møteplassen og kunstarenaen i Innlandet. Her vil profesjonelle utøvere og institusjoner møte amatører i ett felles skapende miljø. Her vil publikum kunne oppleve profesjonell kunst gjennom forestillinger og utstillinger. Kulturhuset vil også være en arena for det frivillige kulturlivet og en møteplass for et bredt publikum.

